

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧНННБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСПРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Податкова система»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська
справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	2	4	42	42	5	12	49	150	4
Заочна	2	4	8	4	-	-	138	150	4

31.08.2023
[Signature]

Чортків – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент Людмила ДЕРМАНСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 28.08.2023 р.)

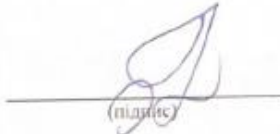
Завідувач кафедри

Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (протокол № 1 від 30.08.23 р.)

Керівник групи
забезпечення спеціальності

(підпис)

Ольга КИРИЛЕНКО
(ПІВ)

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ПОДАТКОВА СИСТЕМА"**

1. Опис дисципліни "Податкова система"

Дисципліна – Податкова система	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань - 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни нормативна дисципліна з циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки: Денна – 2 Заочна- 2 Семестр: Денна – 4 Заочна- 5,6
Кількість змістових модулів - 2	Освітня програма - «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна форма – 48 год. Заочна форма- 8 год. Практичні заняття: Денна форма – 48 год. Заочна форма – 4 год
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: Денна форма – 49 год. Тренінг – 12 год. Заочна форма- 138 год Індивідуальна робота : Денна – 3 год.
Тижневих годин – 15 год., з них аудиторних – 6 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета й завдання дисципліни « Податкова система»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами знань з теоретичних та методологічних основ формування податкової системи, які вироблені фіскальною наукою, і засвоєння навиків практичної роботи у сфері оподаткування як платників податків, так і працівників контролюючих органів у сфері оподаткування.

Дана дисципліна відноситься до фундаментальних загальноекономічних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх економістів. Курс «Податкова система» охоплює методологічні основи оподаткування, порядок нарахування та сплати всіх видів податків та зборів (обов'язкових платежів), які справляються в державі, функції та завдання органів контролюючих органів у сфері оподаткування тощо. Названий курс повинен сприяти формуванню висококваліфікованих фахівців у галузі управління та економіки.

Головним завданням курсу «Податкова система» є вивчення студентами методологічних та методичних питань справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), принципів організації діяльності податкової роботи в державі, елементів і методик розрахунку податків і зборів (обов'язкових платежів).

Вивчення курсу «Податкова система» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсів «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінанси», «Фінанси підприємств» і «Основи оподаткування» та цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.2 Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення курсу «Податкова система» студенти повинні:

- оволодіти основами функціонування податкової системи в Україні,
- засвоїти функції та види податків і зборів (обов'язкових платежів);
- вивчити механізм справляння податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджету та державних цільових фондів, передбачених чинним законодавством;
- оволодіти основами діяльності органів державної податкової служби;
- засвоїти порядок контролю за дотриманням податкового законодавства в державі;
- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)

Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері оподаткування.

Формування знань щодо теоретичних основ оподаткування з метою обґрунтування доцільності справляння податків; уміння правильно трактувати положення податкового законодавства.

Опанування прикладних засад реалізації податкової роботи; здатність до визначення впливу податкової роботи на ефективність податкової політики і злагодженість діяльності державних органів у сфері оподаткування.

Знання елементів окремих податків і зборів, навички їх обчислення та заповнення звітності.

Здатність застосування знань права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Теоретичні знання і практичні навички здобуті з дисциплін «Наукові основи фіскальної теорії», «Економіка підприємств», «Фінанси» необхідні для вивчення дисципліни «Податкова система»

2.5. Програмні результати навчання

В процесі вивчення дисципліни «Податкова система» студенти повинні розуміти механізм функціонування фіскальної системи України та враховувати її особливості з метою організації обліку та формування звітності на підприємствах.

Показати належний рівень знань у сфері фінансів, банківської справи та страхування, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем, фінансової термінології.

Виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансових систем, оцінювати їх взаємозв'язки з національною та світовою економіками.

3. Програма дисципліни «Податкова система»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування податкової системи

Тема 1. Соціально-економічний зміст, види та функції податків.

Сутність податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Податки та інші форми платежів до бюджету. Визначення податків, їх ознаки.

Функції податків. Співвідношення функцій та їх єдність.

Термінологія оподаткування. Елементи податку. Методи побудови податкових ставок. Тверді і процентні ставки. Види процентних ставок : пропорційні, прогресивні, регресивні; їх комбінації. Проста і складна прогресія в оподаткуванні. Пільги в оподаткуванні.

Класифікація податків, її ознаки.

Види прямих податків. Переваги та недоліки прямих податків, проблеми їх стягнення. Регулюючий механізм окремих видів прямих податків.

Види непрямих податків. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі країни.

Література: 3, 4, 8, 11, 15

Тема 2. Податкова політика і податкова система.

Податкова політика: поняття та напрямки реалізації. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики. Критерії проведення податкової політики. Рівнонапруженість в оподаткуванні. Стабільність та гнучкість податкової політики, їх взаємозв'язок. Податкова політика в країнах з перехідною економікою. Суть податкового регулювання ринку.

Наукові основи побудови податкової системи. Поняття податкової системи і основні вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Оптимізація співвідношення фіскальної достатності, економічної ефективності і соціальної справедливості. Поняття податкової структури. Фактори, що визначають структуру податкової системи.

Система оподаткування та принципи її побудови. Структура системи оподаткування в Україні. Вплив оподаткування на інвестиції та економічний ріст в країні.

Література: 3, 4, 8, 11, 15, 16, 1, 20

Тема 3. Організація діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи.

Основи та організація податкової роботи, її основні елементи. Залежність рівня податкової роботи від чіткості податкової політики і налагодженості державних органів у сфері оподаткування держави.

Контролюючі органи у сфері оподаткування, склад Державної фіскальної служби України. Організаційна структура та функції Державної фіскальної служби України. Права, обов'язки й відповідальність працівників Головних управлінь Державної фіскальної служби України, їх персональні звання.

Правове регламентування діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи. Інструктивно-методичне забезпечення справляння податків і зборів.

Основи адміністрування податків і зборів. Контролюючі органи та органи стягнення. Податкова звітність. Податкові консультації. Порядок визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів. Податковий контроль. Організація обліку платників податків. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Перевірки. Погашення податкового боргу платників податків. Застосування міжнародних договорів та погашення податкового боргу за запитами компетентних органів іноземних держав. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Література: 3, 4, 8, 11, 10

Змістовий модуль 2. Практика функціонування податкової системи України

Тема 4. Податок на додану вартість.

Універсальний акциз як форма непрямиго оподаткування. Основні види універсального акцизу, що використовується у світовій фіскальній практиці.

Сутність податку на додану вартість, його виникнення та розвиток. Запровадження та функціонування ПДВ в Україні.

Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку.

Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг. Порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг. Особливості визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг в окремих випадках. Порядок визначення бази оподаткування для товарів, які ввозяться на митну територію України, послуг, які поставляються нерезидентами на митній території України. Особливості визначення бази оподаткування для готової продукції, виготовленої з використанням давальницької сировини нерезидента, у разі її постачання на митній території України. Особливості визначення бази оподаткування в окремих випадках (порядок коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту).

Розміри ставок податку. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою. Операції, що не є об'єктом оподаткування. Операції, звільнені від оподаткування.

Податковий кредит. Пропорційне віднесення сум податку до податкового кредиту.

Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків.

Податкова накладна. Звітні (податкові) періоди. Порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом.

Порядок оподаткування ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником та вивезення виробленої з неї готової продукції. Порядок оподаткування вивезення з митної території України давальницької сировини українського замовника та ввезення виготовленої з неї готової продукції. Особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України

Порядок оподаткування туристичних послуг.

Оподаткування послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України.

Спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства. Спеціальний режим оподаткування діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату.

Особливості оподаткування операцій, пов'язаних із виконанням робіт з підготовки до зняття і зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему.

Світовий досвід справляння ПДВ.

Література: 10 3, 4, 8, 11,

Тема 5. Акцизний податок.

Акцизний податок, як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні.

Платники податку. Об'єкти оподаткування. База оподаткування.

Підакцизні товари та ставки податку.

Дата виникнення податкових зобов'язань.

Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України.

Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів.

Особливості обчислення податку за адвалорними ставками.

Особливості обчислення податку з тютюнових виробів.

Порядок і строки сплати податку. Складення та подання декларації з акцизного податку. Контроль за сплатою податку.

Особливості оподаткування алкогольних напоїв. Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Ввезення на митну територію України імпортних алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Контроль за надходженням податку з алкогольних напоїв і тютюнових виробів

Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання. Акцизні склади.

Світовий досвід справляння акцизного податку.

Література: 10, 3, 4, 8, 11,

Тема 6. Мито як фіскальний інструмент та засіб митного регулювання.

Основи митної справи в Україні. Економічна сутність та призначення мита. Класифікація мита. Мито як джерело доходів державного бюджету і регулятор міжнародного бізнесу та процесів споживання. Термінологія митної справи : митна територія та митний кордон, імпорт, експорт та транзит, митна декларація, резиденти і нерезиденти, декларанти.

Платники і ставки мита. Порядок і методика сплати мита. Пільги для юридичних та фізичних осіб. Справляння мита та порядок його перерахування в бюджет. Відповідальність платників та контроль за сплатою мита.

Основні тенденції та напрямки митного оподаткування у світовій фіскальній практиці.

Література: 7, 10, 3, 4, 8

Тема 7. Податок на прибуток підприємств.

Прибуткове оподаткування підприємств та організацій, його місце в системі оподаткування. Варіанти прибуткового оподаткування підприємств.

Платники і ставки податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Порядок визнання доходів.

Склад витрат та порядок їх визнання. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку. Особливості визнання витрат подвійного призначення. Особливості визначення складу витрат платника податку в разі сплати процентів за борговими зобов'язаннями. Особливості визначення складу витрат на виплати фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру. Особливості віднесення до складу витрат сум внесків на соціальні заходи.

Об'єкти амортизації. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації. Визначення вартості об'єктів амортизації. Облік операцій із землею та її капітальним поліпшенням. Амортизація витрат, пов'язаних з видобутком корисних копалин.

Податкова база. Порядок урахування від'ємного значення об'єкта оподаткування в результатах наступних податкових періодів.

Ставки податку. Порядок обчислення податку. Оподаткування операцій особливого виду. Звільнення від оподаткування.

Особливості оподаткування виробників сільськогосподарської продукції. Особливості

оподаткування страховика. Оподаткування неприбуткових установ та організацій. Особливості оподаткування прибутку підприємств, отриманого у зв'язку із впровадженням енергоефективних технологій. Безнадійна та сумнівна заборгованість. Особливості оподаткування нерезидентів.

Світовий досвід прибуткового оподаткування підприємств, фірм та корпорацій. Корпоративний податок.

Література: 10, 11, 13, 15

Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб.

Податки з населення та основи прибуткового оподаткування. Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування. Оподатковувані і неоподатковувані доходи. Шедулярна та глобальна система оподаткування.

Платники податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу.

Податкова знижка. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету. Перерахунок податку та податкові соціальні пільги.

Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів.

Особи, відповідальні за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) податку до бюджету.

Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна. Порядок оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна. Оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав. Визначення суми процентів, сплачених платником податку за користування іпотечним житловим кредитом з метою нарахування податкової знижки.

Забезпечення виконання податкових зобов'язань.

Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність

Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Література: 10, 11, 13, 15, 9

Тема 9. Екологічний податок

Платники екологічного податку. Об'єкт та база оподаткування.

Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені). Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк.

Порядок обчислення екологічного податку. Порядок подання податкової звітності та сплати податку.

Нормативне регулювання порядку справляння плати за землю та її форми.

Тема 10. Спеціальні податкові режими.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Загальні положення справляння єдиного податку. Групи платників єдиного податку. Порядок визначення доходів та їх склад. Ставки єдиного податку та особливості їх встановлення. Податковий (звітний) період. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку. Ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку. Особливості нарахування, сплати та подання звітності з окремих податків і зборів платниками єдиного податку.

Оподаткування сільськогосподарських виробників за спрощеною системою оподаткування. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставки

податку. Податковий (звітний) період. Порядок нарахування та строки сплати. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами. Порядок набуття статусу платника податку. Відповідальність платників.

Література: 10, 11, 13, 15

Тема 11. Рентна плата.

Основи та мета встановлення рентної плати. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Принципи встановлення плати за ресурси. Види плати за ресурси. Об'єкти сплати, побудова ставок і визначення платників.

Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні. Платники рентної плати. Об'єкт оподаткування. Ставки рентної плати. Корируючі коефіцієнти. Порядок обчислення податкових зобов'язань та строк сплати. Контроль та відповідальність платників.

Рентна плата за користування надрами. Плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники ренти. Об'єкт оподаткування ренти. Ставки ренти. Порядок обчислення і слати ренти.

Рентна плата за спеціальне використання води. Платники ренти. Об'єкт оподаткування рентою. Ставки ренти. Порядок обчислення ренти. Особливості обчислення ренти при встановленні лімітів використання води. Порядок сплати ренти.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Платники ренти. Об'єкт оподаткування рентою. Ставки ренти. Порядок обчислення ренти. Порядок перерахунку ренти. Порядок сплати ренти.

Література: 10, 11, 13, 15

Тема 12. Місцеві податки і збори.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Платники податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Пільги із сплати податку. Ставки податку. Базовий податковий (звітний) період. Порядок обчислення суми податку. Порядок обчислення сум податку в разі зміни власника об'єкта оподаткування податком. Порядок і строки сплати податку.

Транспортний податок. Платники податку. Об'єкти оподаткування податком. База оподаткування податком. Ставки податку. Пільги щодо податку. Податковий період. Строк сплати податку. Порядок обчислення податку. Порядок сплати податку.

Плата за землю. Платники земельного податку. Об'єкти оподаткування. База оподаткування. Ставки податку. Особливості встановлення ставок земельного податку. Пільги щодо сплати податку для фізичних осіб. Пільги щодо сплати податку для юридичних осіб. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню. Особливості застосування пільгового оподаткування. Податковий період. Порядок обчислення плати за землю. Строк сплати плати за землю. Орендна плата. Індикація нормативної грошової оцінки земель. Порядок зарахування до бюджетів плати за землю.

Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники збору. Об'єкт і база оподаткування збором. Ставки збору. Особливості встановлення збору. Порядок обчислення та строки сплати збору. Базовий податковий (звітний) період.

Туристичний збір. Платники збору. Ставки збору. База справляння. Податкові агенти. Особливості справляння збору. Порядок сплати збору. Базовий податковий (звітний) період.

Контроль податкових інспекцій за правильністю нарахування та своєчасністю сплати місцевих податків та зборів.

Література: 10, 11, 13, 15

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Податкова система»

Денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивід. робота	Тренінг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування податкової						
Тема 1. Соціально-економічний зміст, види та функції податків	2	2	4			Усне опитування
Тема 2. Податкова політика і податкова система	2	2	5			Тестові завдання
Тема 3. Організація діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи	4	4	3			Усне опитування
Змістовий модуль 2. Практика функціонування податкової системи						
Тема 4. Податок на додану вартість	4	4	3		2	Заліковий модуль по темах 1-4
Тема 5. Акцизний податок	4	4	4		2	Тестові завдання
Тема 6. Мито як фіскальний інструмент та засіб митного регулювання	4	4	5			Дискусієне обговор.
Тема 7. Податок на прибуток підприємств	4	4	4		2	Тестові завдання.
Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб	4	4	5	1	2	Тестові завдання
Тема 9. Екологічний податок	4	4	4			Усне опитування
Тема 10. Спеціальні податкові режими	4	4	3	1	2	Доповіді, обговорення
Тема 11. Рентна плата	2	2	4			Усне опитування
Тема 12. Місцеві податки і збори	4	4	5	1	2	Ректорська контрольна робота
ВСЬОГО:	42	42	49	3	12	Екзамен

Структура залікового кредиту дисципліни «Податкова система»

Денна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота	Індивідуаль -на робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування податкової системи.					
Тема 1. Соціально-економічний зміст, види та функції податків	1		10		
Тема 2. Податкова політика і податкова система	1		12		
Тема 3. Організація діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи		1	12		Усне опитування
Змістовий модуль 2. Практика функціонування податкової системи України					
Тема 4. Податок на додану вартість	1		10		
Тема 5. Акцизний податок	1		13		
Тема 6. Мито як фіскальний інструмент та засіб митного регулювання	1		13		
Тема 7. Податок на прибуток підприємств		1	11		Тестові завдання
Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб	1		11		
Тема 9. Екологічний податок		1	15		Усне опитування
Тема 10. Спеціальні податкові режими	1		8		
Тема 11. Рентна плата		1	15		Тестові завдання
Тема 12. Місцеві податки і збори	1		8		Екзамен
ВСЬОГО:	8	4	138		

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1.

Тема. Соціально-економічний зміст, види та функції податків

Мета: Засвоїти необхідність і сутність існування податків в ринковій економіці

Питання для обговорення:

1. Історичний розвиток оподаткування.
2. Соціально-економічний зміст та функції податків.
3. Елементи системи оподаткування.
4. Класифікація податків.
5. Зміст перекладання податків.
Обговорення видів прямих та непрямих податків: їх характеристика
Література: 3, 4, 8, 11, 15

Практичне заняття 2.

Тема. Податкова політика та податкова система держави

Мета: Навчитись розуміти значення та визначати раціональні вектори проведення податкової системи держави

Питання для обговорення:

1. Податкова політика держави.
2. Основні принципи формування податкової політики.
3. Критерії реалізації податкової політики.
4. Поняття і структура податкової системи.
5. Наукові основи побудови податкової системи.
6. Основні принципи оподаткування.
Дискусійне обговорення системи оподаткування України та принципи її побудови.
Література: 3, 4, 8, 11, 15, 16, 1, 20

Практичне заняття 3.

Тема: Організація діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи

Мета: Вивчити повноваження контролюючих органів у сфері оподаткування та вміти їх застосовувати

Питання для обговорення:

1. Основи та організація податкової роботи, її основні елементи.
2. Державна фіскальна служба України: організаційна структура і функції.
3. Права, обов'язки й відповідальність працівників Головних управлінь Державної фіскальної служби України та податкових інспекцій, їх персональні звання.
4. Правове регламентування діяльності Державної фіскальної служби України і податкової роботи.
5. Інструктивно-методичне забезпечення справляння податків і зборів.
6. Основи адміністрування податків і зборів.
7. Контролюючі органи та органи стягнення.
8. Податкова звітність.
9. Податкові консультації.
10. Порядок визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів.
Розгляд практичних ситуацій щодо порядку здійснення податкового контролю.
Література: 3, 4, 8, 11, 10

Практичне заняття 4.

Тема: ПДВ як форма універсального акцизу

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати ПДВ

Питання для обговорення:

1. Універсальний акциз як форма непрямого оподаткування.
 2. Основні види універсального акцизу, що використовується у світовій фіскальній практиці.
 3. Сутність податку на додану вартість, його виникнення та розвиток. Запровадження та функціонування ПДВ в Україні.
 4. Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку.
 5. Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг.
 6. Порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг. Особливості визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг в окремих випадках.
 7. Розміри ставок податку.
 8. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою.
 9. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою.
 10. Операції, що не є об'єктом оподаткування.
 11. Операції, звільнені від оподаткування.
- Аналітична оцінка впливу податкових пільг по ПДВ на надходження до бюджету
Література: 10 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 5.

Тема: ПДВ як форма універсального акцизу

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати ПДВ

Питання для обговорення:

1. Податковий кредит. Пропорційне віднесення сум податку до податкового кредиту.
 2. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків.
 3. Податкова накладна. Звітні (податкові) періоди. Порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом.
 4. Порядок оподаткування ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником та вивезення виробленої з неї готової продукції.
 5. Порядок оподаткування вивезення з митної території України давальницької сировини українського замовника та ввезення виготовленої з неї готової продукції.
 6. Особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України.
 7. Порядок оподаткування туристичних послуг.
 8. Оподаткування послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України.
- Дослідження світового досвіду справляння ПДВ.
Література: 10 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 6.

Тема: Акцизний податок

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати акцизного податку

Питання для обговорення:

1. Акцизний податок, як форма специфічних акцизів.
2. Особливості акцизного оподаткування в Україні.
3. Платники податку.
4. Об'єкти оподаткування. База оподаткування.
5. Підакцизні товари та ставки податку.
6. Дата виникнення податкових зобов'язань.
7. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України.
8. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України.

9. Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів.

Особливості оподаткування акцизним податком під час воєнного стану

Література: 10, 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 7.

Тема: Акцизний податок

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати акцизного податку

Питання для обговорення:

1. Особливості обчислення податку за двалорними ставками.
2. Особливості обчислення податку з тютюнових виробів.
3. Порядок і строки сплати податку.
4. Складення та подання декларації з акцизного податку.
5. Контроль за сплатою податку.
6. Особливості оподаткування алкогольних напоїв.
7. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання. Акцизні склади.

Дослідження світового досвіду справляння акцизного податку.

Література: 10, 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 8

Тема: Мито як фіскальний інструмент та засіб митного регулювання

Мета: Оволодіти навиками нарахування та сплати митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон

Питання для обговорення:

1. Основи митної справи в Україні.
 2. Економічна сутність та призначення мита.
 3. Класифікація мита.
 4. Мито як джерело доходів державного бюджету і регулятор міжнародного бізнесу та процесів споживання.
 5. Термінологія митної справи : митна територія та митний кордон, імпорт, експорт та транзит, митна декларація, резиденти і нерезиденти, декларанти.
 6. Платники і ставки мита.
 7. Порядок і методика сплати мита.
 8. Пільги для юридичних та фізичних осіб.
 9. Справляння мита та порядок його перерахування в бюджет.
- Обговорення основних тенденцій та напрямів митного оподаткування у світовій фіскальній практиці.

Література: 7, 10, 3, 4, 8

Практичне заняття 9.

Тема: Податок на прибуток підприємств

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати податку на прибуток підприємств

Питання для обговорення:

1. Варіанти прибуткового оподаткування підприємств.
2. Платники і ставки податку на прибуток підприємств.
3. Об'єкт оподаткування.
4. Порядок визначення доходів та їх склад.
5. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування.
6. Порядок визнання доходів.
7. Склад витрат та порядок їх визнання.
8. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку.
9. Особливості визнання витрат подвійного призначення.
10. Особливості визначення складу витрат платника податку в разі сплати

процентів за борговими зобов'язаннями.

11. Особливості визначення складу витрат на виплати фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру.

12. Особливості віднесення до складу витрат сум внесків на соціальні заходи.

Дослідження прибуткового оподаткування підприємств та організацій, його місце в системі оподаткування

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 10.

Тема: Податок на доходи фізичних осіб

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб

Питання для обговорення:

1. Податки з населення та основи прибуткового оподаткування.
 2. Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування.
 3. Оподатковувані і неоподатковувані доходи.
 4. Платники податку на доходи фізичних осіб.
 5. об'єкт і база оподаткування.
 6. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу.
 1. Податкова знижка.
 2. Ставки податку.
 3. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.
- Перерахунок податку та податкові соціальні пільги.
4. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів.
 5. Особи, відповідальні за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) податку до бюджету.

Дослідження переваг і недоліків оподаткування податком на доходи фізичних осіб

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 11.

Тема: Податок на доходи фізичних осіб

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб

Питання для обговорення:

1. Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна.
2. Порядок оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна.
3. Оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав.
4. Визначення суми процентів, сплачених платником податку за користування іпотечним житловим кредитом з метою нарахування податкової знижки.
5. Забезпечення виконання податкових зобов'язань.
6. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування.
7. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність.

Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 12.

Тема: Екологічний податок

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати екологічного податку

Питання для обговорення:

1. Платники екологічного податку.
2. Об'єкти оподаткування. База оподаткування.

3. Ставки екологічного податку.
4. Пільги щодо сплати екологічного податку.
5. Податковий період.
Обґрунтування порядку обчислення та строк сплати екологічного податку.
Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 13.

Тема: Спеціальні податкові режими

Мета: Оволодіти навиками в сфері спеціальних податкових режимів

Питання для обговорення:

1. Єдиний податок.
2. Особливості справляння єдиного податку юридичними і фізичними особами.

Платники податку.

3. Об'єкт оподаткування.
 4. База оподаткування. Ставки податку.
 5. Податковий (звітний) період.
 6. Порядок нарахування та строки сплати.
 7. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами. Порядок набуття статусу платника податку.
 8. Відповідальність платників.
- Обґрунтування переваг і недоліків спрощено системи оподаткування
Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 14.

Тема: Рентна плата.

Мета: Засвоїти практику нарахування ренти

Питання для обговорення:

1. Основи та мета встановлення рентної плати.
 2. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України.
 3. Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні.
 1. Плата за користування радіочастотним ресурсом України.
 2. Плата за спеціальне використання води.
 3. Плата за спеціальне використання лісових ресурсів.
- Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 15.

Тема: Місцеві податки і збори

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати місцевих податків і зборів

Питання для обговорення:

1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
 2. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
 3. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності.
 4. Туристичний збір.
 5. Контроль податкових інспекцій за правильністю нарахування та своєчасністю сплати місцевих податків та зборів.
- Визначення ролі місцевих податків та зборів у наповненні місцевих бюджетів
Література: 10, 11, 13, 15, 9

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання .

Індивідуальні завдання з дисципліни «Податкова система» виконується самостійно кожним студентом на основі розробленого комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) у формі наскрізної практичної задачі, вирішення якої потребує успішного засвоєння змісту дисципліни та отримання навиків застосування набутих знань шляхом проведення відповідних розрахунків, заповнення форм податкової звітності.

КПЗ охоплює усі теми дисципліни. Його виконання і захист є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

7. Тренінг з дисципліни

Тренинг (англ. training) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина. Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. Організаційна частина. Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками митних документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. Практична частина. Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. Підведення підсумків.

Тематика тренінгу:

Ділова гра у формі вирішення ситуаційного завдання щодо податкових платежів по підприємству. Для цього визначаються відповідальні за нарахування конкретного податку, а також особи, що здійснюватимуть перевірку правильності такого нарахування та сплати.

8. Тематика самостійної роботи студентів

№	Найменування	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Соціально-економічний зміст, види та функції податків Форми платежів до бюджету: податок, збір, плата, внески, відрахування. Функції податків та їх співвідношення у різних видів податків. Основні напрямки податкового регулювання. Переваги та недоліки прямих та непрямих податків.	4	10
2	Тема 2. Податкова політика і податкова система Наукові основи побудови податкової системи. Податки і формування бюджету: взаємообумовленість. Оптимум Паретто. Рівноцінність, рівнонапруженість та соціальна справедливість в оподаткуванні. Економічна ефективність податкової системи.	5	12
3	Тема 3. Організація діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи Організаційна структура Державної фіскальної служби України. Права і відповідальність посадових осіб Державної фіскальної служби України. Фактори, що впливають на рівень податкової роботи. "Тіньова" економіка як сфера вчинення податкових злочинів. Особливості ухилення від сплати різних видів податків. Проблеми подвійного оподаткування.	3	12
4	Тема 4. Податок на додану вартість Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку. Податкова накладна. Звітні (податкові) періоди. Порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом. Світовий досвід справляння ПДВ.	3	10
5	1. Тема 5. Акцизний податок Акцизний податок, як форма специфічних акцизів. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання. Акцизні склади. Світовий досвід справляння акцизного податку.	4	13
6	Тема 6. Мито як фіскальний інструмент та засіб митного регулювання Економічна сутність та призначення мита. Справляння мита та порядок його перерахування в бюджет. Основні тенденції та напрямки митного оподаткування у світовій фіскальній практиці.	5	13
7	Тема 7. Податок на прибуток підприємств Прибуткове оподаткування підприємств та організацій, його місце в системі оподаткування. Об'єкти амортизації. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Особливості визнання витрат подвійного призначення.	4	11
8	Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування. Податок на доходи фізичних осіб в системі оподаткування населення. Пільги по податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб окремих видів доходів (авторські гонорари та виплати, доходи від зайняття підприємницькою діяльністю).	5	11
9	Тема 9. Екологічний податок Платники екологічного податку. Порядок обчислення та строк сплати екологічного	4	15

	податку.		
10	Тема 10. Спеціальні податкові режими Особливості справляння єдиного податку юридичними і фізичними особами. Платники податку. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами. Порядок набуття статусу платника податку. Відповідальність платників.	3	8
11	Разом 11. Рентна плата Мета та особливості встановлення рентної плати у державі. Принципи встановлення рентної плати. Види рентної плати.	4	15
12	Тема 12. Місцеві податки і збори Місцеві податки та особливості їх справляння. Місцеві збори, їх роль у формуванні дохідної бази місцевих бюджетів. Податкові платежі, їх види і загальна характеристика. Податок на нерухоме майно: порівняльна характеристика вітчизняної та світової практики справляння.	5	8
Разом		49	138

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, кейсметод, ділові ігри, реферування, виконання КПЗ, есе, підготовка і презентація проектів.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Митна справа» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Податкова система” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)	Разом
20 %	20%	20%	40%	100%
Усне опитування (4 теми) 10 балів за тему, максимум 40 балів, модульна контрольна робота максимум 60 балів	Усне опитування під час занять (8 тем) 10 балів за тему – макс. 80 балів Модульна контрольна робота, тестування з 1 до 12 теми – макс. 20 балів	Підготовка КППЗ – макс. 40 балів Захист КППЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Тестові завдання (20 тестів по 2,5 бали за тест) – макс. 50 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача 2 – макс. 25 балів	-

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-12
2.	Проекційний екран	1-12
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-12
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-12
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бечко П.К., Власюк С.А., Бечко В.П., Шумило Т.В. Принципи справедливості та їх відображення при оподаткуванні суб'єктів господарювання у вітчизняній податковій системі. *Бізнес-Інформ.* 2021. № 3. С. 156-161.
2. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система : навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
3. Бак Н.А. Податкова система України: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2017. 135 с.
4. Валігура В.А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу. *Фінанси України.* 2022. № 3. С. 22-37.
5. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : підручник. Київ : Знання України, 2019. 567 с.
6. Волохова І.С. Трансформаційні процеси у податковій системі України. : монографія. / За редакцією І.С.Волохової. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2018. 384 с.
7. Воронська О.О. Податки в Україні: навчальний курс. Від теорії до практики: підручник. Дніпро : Акцент ПП, 2019. 471 с.
8. Карпенко В.В., Колодяжна Т.В. Податкова система : навч. посіб. Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків : Лідер, 2018. 273 с.
9. Котенко А. Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи Право України. 2020. № 4. С. 43-56.
10. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Новації та напрями вдосконалення податкового законодавства України в умовах воєнного стану. *Фінанси України.* 2022. №6. С. 33-53.
11. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. Податкова система України в умовах пандемії COVID-19: сучасні реалії та прогнози. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2020. Вип. 33(1). С. 87-92.
12. Легостаєва О. О., Гнип Н. О. Податкова система : практикум : навч. посіб. 2-ге вид. Львів : Новий Світ 2000, 2019. 228 с.
13. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
14. Непран А. В., Тимченко І. Є., Левчук О. М. Податкова система: практикум. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. 255 с.
15. Перевірки, що здійснюються податковими органами державної фіскальної служби України : види, порядок проведення, строки, оскарження : практ. посіб. / упоряд. Ю. І. Руснак. К. : ЦУЛ, 2019. 248 с.
16. Податковий кодекс України: закон України від 2.12.2010 р. № 2755- VI із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
17. Податкова система : навч. посіб. / І. В. Лютий, Л. М. Демиденко, М. В. Романюк [та ін.]; за ред. І. О. Лютого. К. : ЦУЛ, 2018. 456 с.
18. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
19. Сідляр В. В., Валігура В. А. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. *Ефективна економіка.* 2021. № 8. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9173>
20. Соколовська А.М. Оцінка наслідків реформування податкової системи України в контексті показників податкового навантаження. *Бізнес Інформ.* 2020. № 7. С. 214-223.
21. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук [та ін.]; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО "Всеукр. асоц. ветеранів ДПС України" Закарпат. обл. Ужгород : Видво Олександри Гаркуші, 2021. 169 с.
21. Ткачик Ф.П., Валігура В.А., Дмитрів В.І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. *Економіка та суспільство.* 2021. Випуск 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602/576>
22. Трансформаційні процеси у податковій системі України : монографія / [І. С. Волохова та ін.]; за ред. д-ра екон. наук І. С. Волохової; Одес. нац. екон. ун-т. Одеса :

Атлант, 2018. 382 с.

23. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні [Текст] : навч. посіб. / В.М. Краєвський [та ін.] ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 287 с.

24. Шуневич А.С. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямого оподаткування. Облік і фінанси. 2020. № 4. С. 82-88.